

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12C/92/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7709205979
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Kušnírová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2011:7709205979.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Editou Kušnírovou, v právnej veci žalobcov v 1. rade Y. P. V., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Y. T. Č.. XXXX/XX, v 2. rade T. V., B.. XX.XX.XXXX, T., Š. Č.. XX, v 3. rade T. V., B.. XX.XX.XXXX, O. B. P. Č.. XXX, žalobcovia v 2. a 3. rade zastúpení žalobcom v 1. rade, proti žalovanému Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody za nesprávny úradný postup s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieťa.

Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Predmetom konania v danej veci bola náhrada škody, z titulu zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup súdu, súvisiaci s konaním v dedičskej veci sp. zn. D/575/1996, vedenej pôvodne na Okresnom súde v Michalovciach.

Pôvodnými žalobcami v konaní bol žalobca v 1. rade - Y. P. V. a žalobkyňa v 2. rade - jeho matka X. V., B.. XX.XX.XXXX, ktorá v priebehu konania dňa XX.XX.XXXX, zomrela.

Žalobou sa pôvodní žalobcovia domáhali, aby súd zaviazal žalovaného k náhrade škody v sume 13,443,50 Eur so 6 % ročným úrokom z omeškania od 24.11.2008 do zaplatenia. Žalobu odôvodnili tým, že v dedičskej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce, sp. zn. D/575/1996, vznikli prieťahy v konaní, nakoľko sa konanie viedlo od roku 1997 do roku 2007. Ani v čase podania žaloby nebolo skončené, čo bolo aj dôvodom pre podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 211/07, bol Okresný súd Michalovce zaviazaný zaplatiť žalobkyni v 2. rade finančné zadost'učinenie v sume 30.000,- Sk, z dôvodov prieťahov v konaní. Žalobkyňa dňa 20.05.2008 odoslala žalovanému žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, avšak žiadnu odpoveď nedostala. Žalobcovia uviedli, že sa domáhajú náhrady škody od štátu za obdobie nečinnosti a porušovania zákonných ustanovení, z ktorých vyplýva, že súd má konať plynule, bez prieťahov.

Vec bol tunajšiemu súdu prikázaná uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. NcC/41/2009 - 28 zo dňa 14.08.2009, pretože sudcovia Okresného súdu Michalovce boli vylúčení z rozhodovania a prejednávania tejto veci.

Žalovaný sa písomne vyjadril k žalobe. Uviedol, že v prípade uplatňovanej náhrady škody podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. musia byť súčasne splnené základné zákonné podmienky zodpovednosti štátu. To znamená musí byť preukázaný nesprávny úradný postup, vznik a

výška škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom. Náležite musí byť preukázaný vznik škody, ktorú žalobcovia relevantným spôsobom nepreukázali Žalovaný na základe tohto skutkového a právneho stavu navrhol žalobu zamietnuť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, písomnými podaniami žalobcov, zapožičaným dedičským spisom Okresného súdu Michalovce sp. zn. D/575/1996, toho času prikázaného na konanie Okresnému súdu v Rožňave pod sp. zn. 10D/124/2010 a pripojenými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav.

V priebehu konania Y. P. V. písomne oznámil súdu, že žalobkyňa v 2. rade X. V. dňa XX.XX.XXXX zomrela a súčasne pripojil úmrtný list.

Okruh dedičov po X. V., bol oznámený po opakovaných výzvach súdu. Na základe univerzálnej sukcesie súd ďalej konal právnymi nástupcami zomrelej žalobkyne v 2. rade, a to so žalobcom v 1. rade, s T. V., nar. XX.XX.XXXX ako žalobcom v 2. rade a s T. V., B.. XX.XX.XXXX, ako žalobcom v 3. rade.

Na výzvu súdu, aby žalobcovia predložili súdu relevantné doklady svedčiace o vzniku škody, o jej výške uplatnenej v konaní, žalobcovia písomným podaním zo dňa 17.03.2010 rozšírili uplatnený nárok z pôvodnej uplatnenej sumy 13.443,50 Eur (vypočítanej ako 50 násobok minimálnej mzdy 268,87 Eur) o sumu 2.957,57 Eur, vypočítanú ako násobok minimálnej mzdy 268,87 Eur, za obdobie od 02.07.2008 do 09.06.2009. Počiatok uvedeného obdobia odvíjali od obdobia vznesenia námietky sudcov Okresného súdu Michalovce, v dedičskej veci D/575/1996, do podania žaloby (09.06.2009). Uviedli, že ku škode došlo tým, že ich matka, pôvodná žalobkyňa v 2. rade, mohla mať majetok, dedičstvo vo vlastníctve, mohla ho prenajať a inkasovať nájomné najmenej v sume minimálnej mzdy, čo sa nestalo pre prietahy v dedičskom konaní. Podľa názoru žalobcov došlo k pochybeniam v dedičskom konaní okrem iných skutočností aj tým, že v dôsledku vykúpenia pozemkov na základe kúpnej zmluvy spisanej notárkou Y. T. W., pôvodná žalobkyňa X. V., nenadobudla podiel, ktorý jej patril, pričom na uvedených pozemkoch bol zdroj pitnej vody, vlastníkom ktorého bol štát a teda tiež nemal záujem o náležité preverenie daného stavu. Štát prišiel lacno k pozemkom a oklamal ostatných, predovšetkým dedičku X. V.. Štát naďalej užíva majetok, ktorý patrí uvedenej dedičke. Tento svoj názor odvodili zo spisu Okresného súdu v Michalovciach o prejednaní dedičstva D/575/1996 po poručiteľke X. X., rod. T., zomrelej XX.XX.XXXX, kde bolo založené aj písomné vyjadrenie Obce X. B. C. zo dňa 20.03.2008.

Uznesením 12C/92/2009 - 65 zo dňa 11.01.2011 súd pripustil zmenu petitu žaloby - jej rozšírenie o sumu 2.957,57 Eur za obdobie od 02.07.2008 do 09.06.2009. Pred nariadením pojednávania vo veci samej súd opakovane uložil žalobcom predložiť relevantné doklady o spôsobe, ako dospeli k uplatnenej výške škody, či si uplatňujú aj nemajetkovú ujmu, pretože už za prietahy v dedičskom konaní bola priznaná nemajetková ujma v sume 30.000,- Sk, Ústavným súdom Slovenskej republiky. Súčasne boli vyzvaný na predloženie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Na výzvu súdu žalobcovia v 1. až 3. rade, prostredníctvom žalobcu v 1. rade, predložili Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 211/07-26 zo dňa 20.11.2007 a Nálezu Ústavného súdu SR II: ÚS/211/2007 - 42 zo dňa 21.02.2008. Súčasne pripojili aj neprávoplatné uznesenie Okresného súdu v Michalovciach D/575/1996 zo dňa 22.09.2008.

Žalobcovia v 1. až 3. rade ospravedlnili neúčast' na vytýčenom pojednávaní dňa 07.02.2011, súhlasili s pojednávaním bez ich prítomnosti. Poukázali na písomné stanovisko zo dňa 27.01.2011, z ktorého vyplynulo, že postup žalovaného v prípade predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, považovali za nenáležitý, pretože žalovaný sa vôbec v lehote do 6 mesiacov k žiadosti nevyjadril. Zdôraznili, že si uplatňujú len náhradu škody, nie nemajetkovú ujmu, pretože Ústavný súd rozhodol o primeranom finančnom zadosťučinení. Nesprávnosť postupu v konaní žalobcovia odvodzovali od postupu súdu a súdnej komisárky v dedičskom konaní, vyjadrili presvedčenie, že tým, že bolo dedičke X. V. neuznané právo k parcele č. XXX v k.ú. X. B. C., vznikla jej ušlá škoda spôsobená bezodplatným užívaním pozemku v sume 16.401,84 Eur. Prepočet tejto škody vyčíslili žalobcovia za použitia vlastného prepočtu podľa priemerného zárobku v národnom hospodárstve - 105,14 Eur mesačne, za rok 1 261,68 Eur za za 13 rokov konania 16.401,84 Eur.

Žalovaný uviedol, že žalobca napriek opakovanej výzve súdu nedoplnil, v čom má spočívať nesprávny úradný postup a aká škoda mu vznikla nesprávnym úradným postupom. Žalovaný po oboznámení sa so spisom a pripojenými spismi namietal aktívnu legitímáciu žalobcov, pretože v čase, keď bola predkladaná žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody Ministerstvu spravodlivosti SR, túto žiadosť predkladal Y.. P. V., ako splnomocnený zástupca X. V.. Žiadosť podával zástupca za svoju matku, ale v žalobe, ktorá sa vedie na tunajšom súde, už označil aj seba ako žalobcu v 1. rade a svoju matku ako žalobkyňu v 2. rade. Žiadosť o prerokovanie škody však znela celkom inak. Z nej vyplynulo, že o predbežné prerokovanie škody žiadala len žalobkyňa X. V.. Z toho teda vyplýva, že nie je možné konať o náhrade škody z titulu nesprávneho úradného postupu vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade, pretože ten nežiadal o predbežné prerokovanie škody. Len v prípade, že by si uplatnil aj žalobca v 1. rade nárok na predbežné prerokovanie škody vo vlastnom mene, mohol podávať po uplynutí lehoty žalobu o náhradu škody za nesprávny úradný postup. Ďalším dôvodom, pre ktorý žalovaný navrhol zamietnuť žalobu, bola skutočnosť, že žiadosť o predbežné prerokovanie škody obsahovala návrh na prerokovanie náhrady škody 100.000,- Sk. V predmetnej žalobe už bol uplatnený nárok vo výrazne vyššej sume 13.443.50 Eur a následne v dôsledku rozšírenia petitu žaloby zvýšený o ďalšiu sumu 2.957.57 Eur. V písomnom podaní zo dňa 27.01.2011 sa javilo, že žalobcovia si uplatňujú ďalší nárok v podobe ušlého zisku vo výške 1.261.68 Eur. Na základe toho žalovaný dospel k presvedčeniu, že nie je možné konať v tomto konaní o takých nárokoch, pretože neboli predmetom predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Žalovaný potvrdil, že Ministerstvo spravodlivosti SR prijalo žiadosť, ktorá nemala náležitosti. Žalovaný nemá žiadnu oznamovaciu, ani poučovaciu povinnosť ako má žiadosť vyzeráť. Bolo povinnosťou žiadateľa predložiť k žiadosti potrebné doklady, na základe ktorých bolo možné predbežné prerokovanie nároku. V danom prípade uplynula doba 6 mesiacov, nárok priznaný nebol, pretože neboli predložené potrebné doklady. Pokiaľ žalobcovia trvajú na nároku, ktorý si uplatňujú priebehu konaní, tieto si musia uplatniť v rámci predbežného prerokovania škody.

Odhliadnuc od týchto právnych skutočností žalovaný uviedol, že žiadateľka ani v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku neuviedla, akým spôsobom malo ku škode dôjsť, zvlášť keď bola len jednou dedičkou z väčšieho počtu dedičov. Za tejto situácie by sa žalovaný nevedel vyjadriť k nejakej fiktívnej škode, vypočítanej žalobcami, zvlášť keď žalobcovia nevedeli preukázať ani výmeru nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom dedičského konania a s ktorými by mohla disponovať pôvodná žalobkyňa v 2. rade, X. V.. Žalobcovia nepreukázali v priebehu dokazovania, že by ich matka mala úmysel nehnuteľnosti predať, prenajať. Na preukázanie svojich tvrdení žalovaný predložil písomnú "urgenciu vybavenia podaní podľa Zákona č. 514/2003 voči Okresnému súdu Michalovce a ďalšie uplatnenie náhrady škody podľa ust. § 27 Zákona č. 514/2003, t. j. nesprávnym postupom sudcov" zo dňa 19.05.2008, doručení žalovanému 26.05.2008. K tejto urgencii bola pripojená plná moc na zastupovanie X. V. udelená Y.. P. V. a jedna strana listiny č. 6, ktorá mala byť možno časťou ústavného nálezu.

Žalobcovia v 1. až 3. rade po doručení zápisnice z pojednávania zo dňa 07.02.2011 reagovali opäť len písomne, podaním zo dňa 28.02.2011, doručeným súdu 03.03.2011. Uviedli, že nemajú výhrady voči tomu, aby súd konanie prípadne zastavil alebo prerušil s tým, že právne účinky s podaním návrhu by ostali zachované a aby sa predbežne prerokoval ich nárok ohľadne sumy 13.081,68 Eur. Uviedli, že ako dedičia po poručiťke X. V. si neuplatňujú nijaký ušlý zisk, ani nároky na zdroj pitnej vody, čo si žalovaný "mylne a ľstivo vysvetľoval". Žalobcovia chceli v súvislosti s konaním poukázať na to, že práve z iniciatívy štátu sa realizoval výkup pozemkov od spoluvlastníkov pozemkov, medzi ktorými bola aj ich matka, prostredníctvom súdnej komisárky, ktorá bola prejednávajúca dedičskú vec, čo vyvolalo u nich pochybnosti. V týchto písomných podaniach žalobcovia v 1. až 3. rade súhlasili s tým, aby súd rozhodol v ich neprítomnosti. Žalovaní v 2. až 3. rade na viac v písomnom vyjadrení poukázali na to, že právo na užívanie majetku je klasickým vlastníckym právom a vlastnícke právo má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje (čl. 20 ods. 1 ústavy), pričom v dedičskom konaní po X. X., sa ich matka X. V., nevzdala svojho dedičského podielu. V dedičskej veci bolo rozhodnuté, ale rozhodnutie bolo zrušené z dôvodov pochybení súdu a súdnej komisárky T. W.. Uviedli, že žalobca v 1. rade vstúpil do dedičského konania ako splnomocnenec až po prvom rozhodnutí dňa 06.06.1996. Keďže žalobkyňa v 2. rade zomrela, žalobcovia v tomto smere pociťujú krivdu, pretože ich matka sa nedožila vyporiadania a štát užíva majetok bezodplatne. Žalobcovia trvali na priznaní náhrady škody v súvislosti s neuznaním dedičského práva X. V. k parc. XXX v k. ú. X. B. C., a to za obdobie od roku 1996, celkom 13 rokov, vychádzajúc z priemerného zárobku v národnom hospodárstve v období roku 1996, v sume 3.167,45 Sk (105,14 Eur). Takýmto spôsobom vypočítali ušlý náhradu za bezodplatné užívanie majetku štátom vo výške 1261,68 Eur x 13, tzn. 16,401,84 Eur (494.121,83 Sk), pretože sa domnievali že najmenej

takáto škoda vznikla ich matke X. V. zavineným konaním štátu a táto škoda je v príčinnej súvislosti s konaním štátu a notárky.

Na písomné stanovisko žalobcov písomne reagoval žalovaný zo dňa 21.03.2011, ktorý trval na tom, že pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci je potrebné kumulatívne splnenie troch vyššie označených podmienok. V konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom môže byť úspešný len ten žalobca, ktorý preukáže existenciu uvedených skutočností s tým, že postup orgánu verejnej moci naplňa znaky nesprávneho úradného postupu. Ak nie je daná príčinná súvislosť, nevzniká zodpovednosť za škodu, pričom nestačí iba pravdepodobnosť v príčinnej súvislosti ale sa vyžaduje dôkaz o jej existencii. Žalovaný bol toho názoru, že v danom prípade nedošlo k naplneniu ani jednej z troch zákonných podmienok. V súvislosti s priebehom dedičského konania žalovaný poukázal na to, že žalobcovia nepreukázali, že by v dedičskom konaní dochádzalo k neúmerným prietahom výlučne zo strany súdnej komisárky a súdu, pretože aj z nálezů Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 21/07 vyplynulo, že konanie sa predlžovalo aj v dôsledku sústavnej potreby zisťovania nového okruhu dedičov, aj v dôsledku prebiehajúceho ROEP v Obci X. B. C. a tiež nereagovaním splnomocneného zástupcu X. V. (Y. P. V.), na výzvy súdnej komisárky. Okrem toho žalovaný poukázal aj na vyjadrenie súdnej komisárky k sťažnosti X. V. zo dňa 29.05.2007, v ktorom je uvedený postup súdneho komisára a priebeh dedičského konania od jeho začatia až do vyjadrenia súdnej komisárky. V prípade namietanej skutočnosti žalobcami, že súd prejednávajúci dedičstvo neoprávnene a nezákonne nezahrnul do jeho podstaty studňu v Obci X.B. B. C., žalovaný poukázal na to, že táto vec nie je a nemohla byť predmetom dedičského konania, pretože podľa vlastníckeho stavu zaznamenaného na Správe katastra v T. bola sporná parc. č. XXXX/XX zapísaná na LV č. XXXX k. ú. X. B. C. do výlučného vlastníctva Obce X. B. C.. Počas celého vykonávaného dokazovania žalobcovia nepreukázali vznik a rozsah škody, pretože pod pojmom škoda je chápaná ujma, ktorá nastala alebo sa prejavuje v majetkovej sfére poškodeného a je možné ju objektívne vyjadriť v peniazoch. Uhrádza sa skutočná škoda alebo to, čo poškodenému ušlo - ušlý zisk. Skutočná škoda spočíva v zmenšení majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré by musel poškodený vynaložiť na to, aby bol dosiahnutý majetkový stav pred vznikom škody. Ušlým ziskom sa rozumie ujma vyjadriteľná v peniazoch spočívajúca v tom, že v dôsledku škodovej udalosti nedošlo k zväčšeniu majetkových hodnôt poškodeného, ktoré by bolo možné, ak by nedošlo ku škodovej udalosti. V postupných úpravách žaloby, jej rozšírení, žalobcovia žiadali finančné plnenie, avšak neuviedli, z akých dôvodov sa domáhajú náhrady, či išlo o reálnu škodu alebo nemajetkovú ujmu. V podaní zo dňa 27.01.2011 žalobcovia uviedli, že sa domáhajú ušlej náhrady za bezodplatné užívanie dedičského podielu štátom. Tieto svoje tvrdenia však nijakým spôsobom nezdokladovali, dokonca nepreukázali ani rozsah dedičského podielu, ktorý by mal pripadnúť pôvodne žalobkyňi v 2. rade, X. V.. Ani doposiaľ nebolo možné ustáliť veľkosť dedičského podielu, pretože dedičské konanie nebolo ukončené.

Oboznámením sa s pôvodným spisom Okresného súdu Michalovce D/575/96 v súčasnosti po prikázaní veci tunajšiemu súdu, vedeným pod sp. zn.: 10C/124/2010 vyplynulo, že poručiťka X. X. G.. T., nar. XX.XX.XXXX zomr. dňa XX.XX.XXXX, zomrela ako bezdetná vdova, bez zanechania závetu. Do úvahy ako zákonní dedičia po poručiťke prichádzali jej súrodenci prípadne ich právni nástupcovia. Majetok poručiťky prejednávaný v dedičskom konaní tvorili nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. X. B. C., zapísané na liste vlastníctva č. XX,XX,XX. Ich hodnota na základe potvrdenia o BPEJ vydaného Okresným úradom v T., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, predstavovala výšku 27.650 Sk. V dedičskej veci doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, a to aj z dôvodu zmien na strane dedičov v dôsledku postupných úmrtí. Pred posledným neprávoplatným rozhodnutím vo veci bolo 18 zákonných dedičov, pričom pôvodná žalobkyňa v 2. rade, X. V. G.. X., bola neterou poručiťky. Celková výmera nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičského konania, predstavovala 7267 m². Na X. V. v zmysle jej zákonného podielu pripadal podiel 1/12, čo predstavuje výmeru 605 m².

Jednalo sa o poľnohospodársku pôdu užívanú družstvom v Obci O., ktorá má predmetné pozemky v nájme a uhrádza ročne za nájom vlastníkom 350,- Sk/ha prenajatej pôdy. Za predmetnú výmeru zodpovedajúcu podielu X. V. by predstavoval ročný nájom 21,- Sk.

Ďalej súd z uvedeného spisu zistil, že Okresný súd v Michalovciach prvýkrát rozhodol vo veci dňa 02. mája 1996, jeho rozhodnutie bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.12.1996, pretože odvolací súd považoval okruh dedičov za nedostatočný, nebol preskúmateľný výrok o cene dedičstva, keďže v spise nebolo potvrdenie pozemkového úradu BPEJ, na základe ktorého sa

rozhodovalo o cene poľnohospodárskych nehnuteľností. Okrem toho v čase rozhodovania o prejednaní dedičstva nadobudol účinnosť nález ÚS SR týkajúceho sa ust. § 28 ods. 3 Zákona č. 180/1995, ktorý nebol v súlade s článkom ústavy. Dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov SR stratilo ustanovenie § 28 ods. 3 Zákona č. 180/1995 účinnosť. Bolo potrebné uviesť uvedené znenie ustanovenia do súladu s Ústavou SR v lehote do 6 mesiacov od vyhlásenia nálezu. Z toho dôvodu nebolo možné v konaní o dedičstve postupovať podľa Zákona č. 180/1995. Ďalšie rozhodnutie vo veci bolo uznesenie Okresného súdu v Michalovciach sp. zn. D/575/1996 zo dňa 20.09.2008. Z uvedeného uznesenia bolo zistené, že X. V. spolu s ďalšími tromi dedičmi nadobudla dedičstvo po poručiťke X. X. na základe dohody ostatných dedičov, a to podiely v nehnuteľnostiach na LV č. XX a XX k. ú. X. B. C. 71/960- in a na LV č. XX podiel 71/3840- in z celku. V čase pred rozhodnutím splnomocnený zástupca, Y. P. V., nesúhlasil s rozsahom prejednaného majetku poručiťky, pretože predmetom mali byť aj nehnuteľnosti, a to zdroj pitnej vody v Obci X. B. C. a príľahlé pozemky. Na jeho návrh bolo odročené pojednávanie s tým, že sa podrobne vyjadrí do 25.03.2008, viac sa však k veci nevyjadril. Bol poučený, že zdroj pitnej vody je vlastníctvom štátu a nemôže byť predmetom ded. Konania. Jednalo sa o vodný zdroj, zapísaný na LV č. XXXX k. ú. X. B. C., parcela XXXX/XX. Uvedená parcela bola výlučným vlastníctvom Obce X. B. C..

V dedičskom spise D 575/96 bola založená správa Katastrálneho úradu Správy katastra Katastra T. zo dňa 31.03.2008 z ktorej vyplynulo, že v katastrálnom území X. B. C. bol schválený register obnovenej evidencie pôvodných pozemkov (ROEP). Zápisom ROEP boli pôvodné nehnuteľnosti vedené ešte v pozemkovej knihe zapísané do registra "E" v katastri nehnuteľnosti a kniha sa stala archívnym dokumentom.

Zo správy od Obce X. B. C. zo dňa 20.03.2008 nachádzajúcej sa v spise D 575/96 vyplynulo, že z dostupných listinných materiálov obecného úradu z roku 2000, Obec X. B. C. vykúpila pozemky so zdrojom pitnej vody, pri výkupe parcel sa uvažovalo o kúpe parcely č. 374, k čomu dala predbežný súhlas aj p. V.. Nakoniec z neznámych dôvodov k odkúpeniu pozemku nedošlo a nebola uvedená ako predávajúca v kúpnej zmluva zo dňa 26.07.2002. Spomínaná parcela č. XXX nie je vo vlastníctve obce. Z pripojeného uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.11.2007 sp. zn. II. ÚS 211/07 - 26 bolo zistené, že ústavný súd prijal sťažnosť X. V. v časti v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, podľa čl. 48 ods. 3 Ústavy SR, postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. D/575/96, vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.

Z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 211/07- 42 zo dňa 21.02.2008 vyplynulo, že základné právo X. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vo vyššie označenej dedičskej veci bolo porušené. Okresnému súdu Michalovce bolo prikázané vo veci konať bez zbytočných prietahov. X. V. bolo priznané fin. zadostučinenie 30.000,- Sk, ktoré bol povinný Okresný súd Michalovce zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti uznesenia a rovnako aj nahradiť trovy X. V.. Z odôvodnenia nálezu ústavného súdu bolo zistené, že sťažovateľka bola účastníčkou dedičského konania po poručiťke X. X., zomrelej dňa XX.XX.XXXX. Podľa vyjadrenia sťažovateľky vo veci nebolo konané od 19.02.1997 do 20.03.2007. Ďalej z odôvodnenia vyplynulo, že predmetom dedičského konania sú podiely v poľnohospodárskych pozemkoch, ktoré sú rozdobené v 27 parcelách a celková výmera podielov je 7267 m², z toho na sťažovateľku pripadal zákonný podiel 1/12, čo predstavuje 605 m². Jednalo sa o poľnohospodársku pôdu užívanú Roľníckym družstvom O.. Aktuálny nájom v čase rozhodovania ústavného súdu predstavoval 350,- Sk/ha prenajatej pôdy a výška nájomného zodpovedajúca podielu sťažovateľky predstavovala ročne 21,- Sk. V posudzovaní otázky, či došlo v súdnom konaní k zbytočným prietahom, ústavný súd skúmal jednak právnu a faktickú zložitost' veci, správanie sa účastníkov v konaní a postup súdu. Dedičské konanie vo všeobecnosti nepovažoval za právne zložitú, ani za mimoriadne skutkovo zložitú. Veľký počet dedičov a problémy s okruhom dedičov súviseli s predlžovaním konania. Napriek tomu považoval dĺžku posudzovaného dedičského konania, za neprimeranú. Na ťarchu sťažovateľky konštatoval, že splnomocnenec, ktorý ju zastupoval v dedičskom konaní, neposkytoval poverenej notárke, napriek jej opakovaným výzvam, žiadnu súčinnosť pri zisťovaní okruhu dedičov. Na túto skutočnosť prihladol ústavný súd pri zohľadnení výšky finančného zadostučinenia. Sťažovateľka totiž žiadala priznanie zadostučinenia vo výške 200.000,- Sk, s poukazom na jej vysoký vek a zlý zdravotný stav a tým, že subjektívne ťažko znáša dĺžku dedičského konania a to, že nemôže so zdedeným majetkom disponovať. Ústavný súd sa nezaoberal návrhom sťažovateľky na uloženie

povinnosti okresnému súdu zaplatiť jej z dôvodu náhrady škody 100.000,- Sk, pretože o tomto nároku rozhodujú všeobecné sudy.

Z predloženého písomného podania označeného ako " 1/ Urgencia vybavenia podania podľa Zákona č. 514/2003 voči Okresnému súdu Michalovce zo dňa 13.03.2008 a 14.03.2008, 2/ ďalšie uplatnenie náhrady škody podľa ust. § 27 Zákona č. 514/2003 Z. z., t. j. nesprávnym úradným postupom sudcov: za účasti Okresný súd Michalovce, predseda súdu R. Š. vo veci II. ÚS 211/07 ústavného súdu SR v prospech splnomocniteľky", súd vyvodil podľa obsahu, že X. V., nar. XX.XX.XXXX zastúpená Y. P. V. na základe plnej moci zo dňa 17.05.2008, podala žiadosť pravdepodobne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá jej mala vzniknúť prietiahmi v dedičskom konaní, spisová značka ktorého nebola označená v žiadosti. Požadovala odškodnenie pre nesprávny úradný postup vo výške 100.000,- Sk. Súčasťou žiadosti bola prefotená strana 6 pravdepodobne nálezu Ústavného súdu SR, opäť bez označenia spisovej značky.

Súd konal v neprítomnosti žalobcov, ktorí opakovane vyjadrili súhlas s takýmto rozhodovaním, v doručených písomných stanoviskách. Až v čase pred rozhodnutím súdu vo veci samej, požiadali súd aby bolo vykonané pojednávanie v T., z ich sociálnych dôvodov. Súd uvedenému návrhu nevyhoviel vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, ale aj s poukazom na skutočnosť, že ani jeden zo žalobcov nepriložil doklady o nepriaznivých sociálnych pomeroch. Súd vykonanie takéhoto pojednávania vyhodnotil ako neúčelné a nehospodárne, nakoľko žalobcovia mali dostatočný časový priestor, v ktorom im bolo umožnené navrhovať dôkazy, ktoré boli aj súdom vykonávané.

Podľa ust. 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 14 ods.1,2 uvedeného zákona, územná samospráva zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie o zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa ust. § 15 ods. 1 uvedeného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa ust. § 17 ods. 1 uvedeného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pôvodne žalobcovia v 1. a 2. rade sa domáhali náhrady škody z titulu nesprávneho úradného postupu v dedičskej veci vedenej na OS Michalovce sp. zn. D/575/1996. Nárok na náhradu škody na súde si uplatnili, pretože Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky na žiadosť pôvodnej žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, nereagovalo a ku dňu podania žaloby neobdržali žalobcovia žiadnu odpoveď. Z týchto dôvodov sa v tomto konaní domáhali pôvodne žalobcovia, žalobca v 1. rade Y. P. V. a žalobkyňa v 2. rade X. V., náhrady škody voči žalovanému vo výške 13.443,50 Eur so 6 % ročným úrokom z omeškania od 24.11.2008. Výšku nároku vyčíslili ako 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá v čase vzniku škody (k 31.12.2008) predstavovala 268,88 Eur. Svojimi ďalšími písomnými podaniami rozšírili petit žaloby s tým, že navýšili uplatnenú sumu o ďalšiu sumu 2957,57 Eur. Po úmrtí žalobkyne v 2. rade vstúpili do konania na základe univerzálnej sukcesie jej traja synovia a to Y. P. V. ako žalobca v 1. rade, T. V. žalobca v 2. rade a T. V. žalobca v 3. rade. Žalobcovia sa pojednávaniu nezúčastňovali, reagovali len písomnými vyjadreniami, v ktorých uvádzali, že ku škode došlo v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu a súdnej komisárky v dedičskom konaní. Nesprávnosť postupu sa podľa ich názoru

prejavila v " neuznaní dedičského práva X. V.", nakoľko boli vykúpené pozemky so zdrojom pitnej vody v prospech štátu. V dôsledku toho X. V. nemohla disponovať v rozhodnom čase prebiehajúceho výkupu s parc.č. XXX, ktorá mohla byť tiež predmetom výkupu, hoci udelila predbežný súhlas s odpredajom. Počas konania žalobcovia menili aj rozsah uplatnenej škody aj druh škody, nakoľko sa vyjadrovali, že si neuplatňujú ušlý zisk, tento však následne vyčíslňovali. Napokon súd dospel k zisteniu, že žalobcovia sa domáhajú náhrady škody aj vrátane ušlého zisku podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nie však nemajetkovej ujmy podľa ust. § 17 ods. 2 uvedeného zákona.

V vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, pri výkone verejnej moci, okrem iných dôvodov, aj nesprávnym úradným postupom. Pasívne legitimovaným subjektom v konaní je žalovaný, pretože sa jednalo o uplatnenie škody v občianskom súdnom konaní. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone orgánu verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, záujmov fyzických a právnických osôb. Právo na náhradu škody má ten, komu bola spôsobená. Podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je vopred predbežne prerokovať nárok na náhradu škody na základe písomnej žiadosti poškodeného. V tejto súvislosti súd uvádza, že zmyslom predbežného prerokovania nároku je využitie zákonných možností na to, aby došlo k náprave narušených vzťahov medzi občanmi a ústredným orgánom, čím by sa mohlo predísť súdному konaniu. Až za predpokladu, že predbežné prerokovanie nároku nevedlo k náprave narušených vzťahov medzi žiadateľom a orgánom, ktorému bola žiadosť určená, možno po uplynutí zákonnej lehoty na predbežné prerokovanie, uplatniť nárok na súde v občianskom súdnom konaní.

Z dokazovania vyplynulo, že pôvodne žalobkyňa v 2. rade X. V., zastúpená splnomocneným zástupcom svojim synom, Y. P. V., podávala žiadosť doručenu žalovanému dňom 26.05.2008, ktorá z hľadiska obsahu len nasvedčovala tomu, že by sa malo jednať pravdepodobne o žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žiadnu inú žiadosť splnomocnený zástupca žalobcov ani žalobcovia nepredložili. Z obsahu tohto podania súd vyvodil, že sa X. V. domáhala odškodnenia za nesprávny úradný postup vo výške 100.000,- Sk. Len nepriamo sa dalo vyvodiť, že by sa malo jednať o dedičské konanie vedené na OS Michalovce. Táto žiadosť nebola náležite doplnená ani nálezom ústavného súdu, ktorý bol síce konštatovaný v podaní, ale k urgencii bola pripojená len jedna strana odôvodnenia nálezu Ústavného súdu. Až porovnaním celého nálezu ústavného súdu, ktorý bol pripojený v rámci dokazovania do spisu, súd zistil, že sa jedná o stranu 6 Nálezu Ústavného súdu II. ÚS 211/07 - 42 zo dňa 21.02.2008. Uvedená žiadosť, podľa názoru súdu nemala náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie nároku tak, aby bolo možné tento predbežný nárok prejednať. Argumentácia žalobcu v 1. rade, že žalovaný mal vyzvať, resp. nevyzval žiadateľku na doplnenie žiadosti, podľa názoru súdu nie je právne relevantná, pretože v prvom rade je povinnosťou žiadateľa podať riadne žiadosť a pripojiť k nej doklady tak, aby bolo možné o žiadosti konať. V tomto prípade nie žalovaného zaťažuje táto povinnosť, ale povinnosť zaťažovala pôvodnú žalobkyňu v 2. rade a jej splnomocneného zástupcu. Aj za predpokladu, že by žiadosť spĺňala náležitosti, je nutné dodať že predmetom predbežného prerokovania nároku bola uplatnená škoda v sume 100.000,- Sk, pričom v konaní o náhradu škody z titulu zodpovednosti za nesprávny úradný postup, bola suma uplatnená celkom v inej výške, výrazne vyššej a odôvodnená na základe neurčitého subjektívneho výpočtu, z ktorého nebolo zrejmé, na základe čoho a akým spôsobom sa dopracovali žalobcovia k vyčíslenej škode.

Tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že uplatnený nárok nebol riadne predbežne prerokovaný v čase pred podaním žaloby tak, ako to predpokladá ust. § 15 ods.1 a ust. § 16 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z., a teda žaloba bola podaná predčasne.

Na viac súd konštatuje, že aj za predpokladu, že by súd mal preukázať, že žiadosť o predbežné prerokovanie škody bola podaná a prerokovaná, aspoň do sumy 100.000,- Sk, je potrebné uviesť, že aj v prípade objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, musia byť splnené tri základné podmienky, a to musí byť preukázaná existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. K nesprávnemu úradnému postupu v danom prípade mohlo dôjsť tým, že v dedičskom konaní skutočne vznikli prietahy,

čo bolo konštatované aj nálezom ústavného súdu. Ďalším predpokladom bolo to, aby bolo preukázané, že týmto nesprávnym úradným postupom vznikla konkrétna škoda.

Keďže zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nedefinuje skutočnú škodu, v tomto prípade súd postupoval v zmysle ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo sa týka vymedzenia pojmu skutočnej škody a ušlého zisku. Skutočnou škodou sa rozumie ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu v porovnaní so stavom pred škodovou udalosťou a znamená hodnoty, ktoré treba vynaložiť, aby bola vec uložená do predošlého stavu. V prípade nesprávneho postupu by sa škoda mohla definovať ako škoda spočívajúca v poskytnutí finančných prostriedkov na úkony štátneho orgánu, alebo na náhradu trov konania, ktoré boli v dôsledku nesprávneho postupu zbytočne vynaložené. Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech, ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a ktorý nebol dosiahnutý v dôsledku škodovej udalosti.

Žalobcovia boli vyzvaní súdom opakovane na upresnenie, čoho konkrétne sa domáhajú a na preukázanie výšky škody, pretože zo samotnej žaloby vyplynulo, že si uplatňujú náhradu škody za obdobie nečinnosti orgánu a porušovania zákona v dôsledku prietahov v konaní. K tomu súd uvádza, že v priebehu dedičského konania, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené, neboli zistené žiadne konkrétne trovy, ktoré by musela vynaložiť v tom čase účastníčka dedičského konania X. V. a teda z tohto hľadiska jej nevznikla žiadna škoda, ani nebola takáto škoda žalobcami konštatovaná, ani dôkaznými listinami doložená. Z obsahu ďalších stanovísk žalobcov je možné vyvodiť, že sa domáhali skôr ušlého zisku, pretože tvrdili, že prietahmi v dedičskom konaní bolo znemožnené pôvodnej žalobkyni X. V. užívať jej dedičský podiel ako vlastníčke. K tomu súd uvádza, že doposiaľ nebolo dedičské konanie právoplatne skončené, a teda z hľadiska veľkosti podielu X. V., možno vychádzať výlučne zo zákonného dedičského podielu v rozsahu 1/12-iny. Nemožno brať do úvahy nejaké hypotetické podiely, ktoré by mohla nadobudnúť, ale zatiaľ nenadobudla. Vzhľadom na výšku zákonného dedičského podielu, vychádzajúc z majetku, ktorý je predmetom prejednávania dedičstva, s poukazom na uvedený podiel X. V., pripadla na podiel výmera z nehnuteľností v rozsahu 605 m² a prípadný úžitok z nájmu nehnuteľností vo výške 21,- Sk (0,70 Eur), čo vo vzťahu k uplatnenej výške škody aj ušlého zisku je absolútne neprimerané. Žalobcovia počas konania nepreukázali, že by ich matka reálne mala možnosť svoj získaný podiel z majetku poručiťky X. X. predať, a to ani v prípade parc.č. XXX, pretože aj tá tvorila predmet prejednávania dedičstva, čo vyplynulo z LV č. XX k.ú. X.B. B. C. (založený v dedičskom spise 10D 124/2010).

Z daného teda vyplýva, že výťažok získaný nadobudnutím dedičského podielu z majetku poručiťky, v čase kedy malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu, rozhodne nemohol znamenať významné rozšírenie majetku matky žalobcov. Práve naopak, vzhľadom na výšku poskytovaného nájomného užívateľom - nájomcom pozemkov, Roľníckym družstvom v O., v sume 21,- Sk ročne (0,70Eur), by bol výnos zanedbateľný.

Zhodnotením uvedeného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobcovia nespĺnili zákonné podmienky podľa ust. § 15 ods. 1 a 16 ods. zákona č. 514/2003 Z.z., a tiež nepreukázali ani vznik škody, čo je jedna zo základných podmienok pre uplatnenie zodpovednosti štátu a za takéhoto stavu súd konštatuje, že žaloba bola nedôvodná a preto ju v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V danej veci mal úspech žalovaný, ktorý však vyslovene uviedol, že si neuplatňuje náhradu trov konania, z toho dôvodu súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1,2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.